

До 65-річчя від дня народження Марії Матиос,
української письменниці,
лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка

*«У творчості я послуговуюся
власною аксіомою, що література –
це... осмислення буття в різних її
проявах...»*

Марія Матиос

**"Вона найяскравіша з тих
прозаїків, які сказали нове слово,
нове бачення, нові образи, нові теми, інтонації...
Це не спекулятивні сьгоднішні тексти,
а дійсно художні твори. Словом, це нова література."**

Павло Мовчан

Марія Матиос має не лише неофіційний титул прими, а й найпліднішої письменниці, грант-дами української літератури. Вона є лауреаткою Шевченківської премії з літератури, «Коронації слова» та «Книги року ВВС». Її

роман «Солодка Даруся» визнано найкращою книгою першого 15-річчя Незалежності України, яка найбільше вплинула на читачів. Її книжки перекладено сербською, румунською, польською, хорватською, білоруською, азербайджанською, японською, китайською та іншими мовами світу. За її творами створюють успішні театральні постановки та знімають кінострічки.

Українська поетеса, прозаїк і публіцист - Марія Матіос народилася в с. Розтоки Чернівецької області в сім'ї гуцулів. З дитячих років вона була зацікавлена мистецтвом і писала вірші. Мама майбутньої письменниці працювала вчителькою. І саме вона привила любов донці до літератури. А вміння глибоко проникати у психологію героїв своїх майбутніх творів перейняла від бабусі, яку на селі називали Соломоном за здатність розмовляти афоризмами. Перші вірші надрукувала у віці 15 років. Випускниця філологічного факультету Чернівецького державного університету, відділення української мови та літератури (зараз - Національний університет імені Юрія Федьковича). Працювала відповідальним секретарем «Буковинського журналу», Чернівецької обласної організації Спілки письменників України, в Раді Національної безпеки і оборони України. У 1992 році дебютувала як прозаїк в журналі «Київ», опублікувавши новелу «Юр'яна і Довгопол».

У 2005 році жінка стала лауреаткою Національної премії України імені Тараса Шевченка за роман «Солодка Даруся». Твори Марії Матіос неодноразово ставали основою до постановок. На театральній сцені Івано-Франківського національного музично-драматичного театру імені Івана Франка ставили вистави «Солодка Даруся», «Майже ніколи не навпаки» та «Нація». На сьогодні вона вважається «найпліднішою письменницею» України з часів Незалежності.

Марія Матіос - українська письменниця, політична діячка та прекрасна жінка, що творить від душі. Вона порушує різні проблеми у своїх творах. Людське життя на тлі історії – ключова ознака текстів авторки. Читайте, користуйтеся українським, розмовляйте українською.

Сенс життя за словами Марії Матіос: живіть чесно і живіть так, як ви чуєте, що хочете жити, у згоді зі своїми думками і почуттями - це і є сенс життя.

Ми зібрали найкращі висловлювання цієї видатної українки про пристрась, сльози, примхи і навіть сховище для минулого. Впевнені, комусь із вас вони допоможуть щось переосмислити, оцінити, над чимось замислитися або й просто згадати знайомі і улюблені твори – справді хорошу якісну літературу.

- ...Мабуть, навіки завойованих жінок, які навіки завойованих територій, і справді немає...
(Щоденник страченої)
- Чоловік – короткочасна жіноча примха, яка з примхливої волі жінки стає її довгограючою проблемою.
(Щоденник страченої)
- Як маєш сказати щось дурне, візьми в рот води й трохи потримай. Тоді дурне мине скорше. (Нація)
- Ні-ні, жоден сатана не має такої сили, як прості люди у час заздрості, ненависті і помсти... (Солодка Даруся)
- Жаль, що в природі не існує сховища, куди б можна викидати минуле, як радіоактивні відходи. Утилізувати, а далі частково трансформувати просто в сторонній досвід і не більше. (Щоденник страченої)
- Перед кожною новою книгою я почуваюся початківцем. Мене тоді не цікавить, чи я перша, чи остання в літературі. Сідаю за комп'ютер із трепетом, ніколи не знаючи, як книжка розгортатиметься й чим завершиться. І завжди думаю, що повинна робити це совісно, щоб розширювати коло читачів. Мені лестить як авторці, що мене читають від школярів і... не знаю, до скількох років. Але я ніколи не почуваюся досконалою і майже з жахом чекаю на відгуки – не літературних критиків, а читачів”.
- "Життя і війна тривали одночасно, водночас залежні і незалежні одне від одного" (з роману "Солодка Даруся").
- "Любіть, бо лише любов – найвища правда".
- Людська заздрість - гірше, як слабкість.
- Людина, коли щаслива, — вона гонорова. Інших недобачає. Думає, що Бога за бороду злапала. А то Бог її на своєму гачку тримає

Література:

1. Матіос,, М.В. Армагедон уже відбувся : повість / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2011. - 112 с.

2. Матіос,, М.В. Вибране. - Львів : Піраміда, 2010. - 424 с.
3. Матіос,, М.В. Вирвані сторінки з автобіографії. - Львів : Піраміда, 2011. - 368 с.
4. Матіос, М. Життя коротке : Книга прози. - Львів:Кальварія, 2001. - 236с
5. Матіос,, М.В. Жіночий аркан у саду нетерпіння. - Львів : Піраміда, 2011. - 308 с.
6. Матіос,, М.В. Кулінарні фігли. - Львів : Піраміда, 2011. - 208 с.
7. Матіос,, М.В. ... Майже ніколи не навпаки : сімейна сага в новелах. - Львів:Піраміда, 2011. - 170 с.
8. Матіос,, М.В. Мама Маріца-дружина Христофора Колумба/Марія Матіос Москалиця/Марія Матіос : [повісті]. - Львів:Піраміда, 2008. - 112с.
9. Матіос, М. Млин мерців // Дніпро . - 1996.-N5-6. - С.53Матіос, М.В. Москалиця ; Мама Маріца - дружина Христофора Колумба : [повісті] / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2016. - 115 с.
10. Матіос, М.В. Нація. - Львів : Піраміда, 2011. - 256 с.
11. Матіос, М.В. Приватний щоденник.Майдан.Війна... : [хроніка подій 2013 -2015 рр.] / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2015. - 354 с
12. Матіос, М. Про праву сторону твоєї слави(Книга життя і смерті) // Вітчизна . - 1996.-N11-12. - С.19.
13. Матіос, М.В. Солодка Даруся : драма на три життя / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2014. - 188 с.
14. Матіос, М. Трояка ружа // Сучасність . - 2002.- 11; 2003.- 5, 10.
15. Матіос, М.В. Черевички Божої Матері : вирвана сторінка з буковинської саги : повість / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2013. - 206 с.
16. Матіос,, М.В. Чотири пори життя : [роман] / Марія Матіос. - Львів : Піраміда, 2011. - 264 с.
17. Матіос, М. Щоденник страченої. - Львів:ЛА "Піраміда", 2005. - 192с

Про автора та її твори:

1. Дроздовський, Д. Туманність Бі-Бі-Сі: про авторів і їх книги переможців "Книги року від Бі-Бі-Сі":Л. Дашвар, М. Матіос // Всесвіт (об'єднаними номерами). - 2009. - № 3/4. - С.182
2. Жила, С. "...Кожна любов - інша...":[Літературно-мистецька вітальня як форма позакласного читання за романом Марії Матіос "Майже ніколи не навпаки"] // Українська література в загальноосвітній школі. - 2009. - № 2. - С.25
3. Лілік, О. "Творчість- це суцільна мрія про безмежність людини": екзистенціальна парадигма Марії Матіос // Українська література в загальноосвітній школі. - 2009. - № 2. - С.11
4. Ліштван, Н.В. Твори Марії Матіос на уроках позакласного читання // Вивчаємо українську мову та літературу. - 2014. - № 19/21. - С.44
5. Микицей, М. Від псевдомістики до публіцистики: Рец на кн. М. Матіос "Москалиця" // Сучасність.В липні не виходить. - 2008. - № 12. - С.113
6. Новиков, А.О. Марія Матіос " Солодка Даруся": тема, сюжет, образи // Вивчаємо українську мову та літературу. - 2017. - № 16/18. - С.62
7. Поворознюк, С. Експресемі у гастрономічному дискурсі Марії Матіос // Дивослово. - 2014. - № 7/8. - С.44

8. Фасоля А. Наближення... Вивчення творчості Марії Матіос на уроках української літератури в профільній школі // Українська мова і література в школі. - 2009. - № 7. - С.23
9. Харчук, Р.Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період : навчальний посібник. - К.:Академія, 2008. - 248с
10. Шаповал, Ю.І. Торкнутись історії. - Київ : Парламентське видавництво, 2017. - 501 с.

Інтернет-ресурс:

1. Бакум З. Антропоніми у мові творів Марії Матіос. – Режим доступу: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/420/1/%d0%91%d0%b0%d0%ba%d1%83%d0%bc_%d0%90%d0%bd%d1%82%d1%80%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%bd%d1%96%d0%bc%d0%b8%20%d1%83%20%d0%bc%d0%be%d0%b2%d1%96%20%d1%82%d0%b2%d0%be%d1%80%d1%96%d0%b2%20%d0%9c%d0%b0%d1%80%d1%96%d1%97%20%d0%9c%d0%b0%d1%82%d1%96%d0%be%d1%81.pdf
2. Бойко В.М., Давиденко Л.Б. Процесуальні фразеологізми у творах Марії Матіос. – Режим доступу: <http://lib.ndu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/780/1/19.pdf>
3. Грицай, С.А. Цікавий А.В. Стилєтворчі чинники роману Марії Матіос «Солодка Даруся». – Режим доступу: <file:///C:/Users/SChikalova/Downloads/2216-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-4469-1-10-20160525.pdf>
4. Івашина О.О., Михида С.П., Архетип матері в романі Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки» . – Режим доступу: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/63/53>
5. Марія Матіос – майстриня сучасної жіночої прози. - - Режим доступу: <https://tobm.org.ua/pryma-suchasnoyi-ukrayinskoyi-literatury/>
6. Марія Матіос біографія та цікаві факти. – Режим доступу : <https://dovidka.biz.ua/mariya-matios-biografiya-ta-tsikavi-fakti>
7. Марія Матіос. – Режим доступу: https://starylev.com.ua/old-lion/author/mariya-matios-detalnise?srsId=AfmBOopIN9bGVmTsY8Yov-w-Fa2UpDh7kXE2Bx_EHEw7IGE2g65pnaPp
8. Марія Матіос: Не кожна нація уміє себе захищати як воїн, а не як паяц . – Режим доступу: https://glavcom.ua/specprojects/kult_front/mariya-matios-ne-kozhna-naciya-umije-sebe-zahishchati-yak-vojin-a-ne-yak-payac--700488.html
9. Марія Матіос. Прима української літератури. **Літературні зізнання про пристрасть, сльози, примхи і сховище для минулого.** – Режим доступу: <https://ukrainky.com.ua/mariya-matios-pryma-ukrayinskoyi-literatury/>
10. Магічні коди творів Марії Матіос. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/magichni-kodi-tvoriv-mariyi-matios>

11. Магічний код у повісті Марії Матіос «Черевички божої матері». – Режим доступу:
<https://cyberleninka.ru/article/n/magichniy-kod-u-povisti-mariyi-matios-che-revichki-bozhoyi-materi>
12. Письменниця Марія Матіос в гостях Бі-Бі-Сі. – Режим доступу:
https://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/story/2007/06/070609_matio_s_interactive_is
13. Пирога Н.Г., Фразеологічне новаторство Марії Матіос (на матеріалі книги « Солодка Даруся»). – Режим доступу:
<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38317/49-Pyroga.pdf?sequence=1>
14. Томусяк Л. Синтаксичні експресами у мово стилі Марії Матіос. – Режим доступу:
<file:///C:/Users/SChikalova/Downloads/313448-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-725332-1-10-20241015.pdf>
15. Феномен Марії Матіос. – Режим доступу:
https://libgonchar.org/index.php?option=com_content&view=article&id=189%3Aq--q&catid=152&lang=uk
16. Шабат-Савка С.Т. Синтаксичні маркери емотивності в художньому дискурсі « Щоденника страченої» Марії Матіос. – Режим доступу:
<http://surl.li/bocsgw>

Книги Марії Матіос

Книги Марії Матіос

